

Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi Sayı: 15/2 2026 s. 533-550, TÜRKİYE

Araştırma Makalesi

**PIERRE BOURDIEU PERSPEKTİFİNDEN ANNIE ERNAUX'NUN *SENELER* ADLI
ESERİNİN SOSYOLOJİK ANALİZİ**

Cansu AVCI*

Geliş Tarihi: 1 Ocak 2026

Kabul Tarihi: 25 Nisan 2026

Öz

İnsanlık durumuna farklı açıdan bakılmasını sağlayan ve insanın düşünce evrenini genişleten edebiyat ve sosyoloji birbiriyle derinlemesine bağlantılıdır. Kimlik, sınıf, ötekileştirme ve eğitim gibi önemli konularda bu iki alandan faydalanmak birey ve toplumlarda farkındalık yaratma açısından önemlidir. 20. yüzyılın önemli sosyoloji kuramcılarında Pierre Bourdieu, çalışmalarıyla sosyolojiyi, antropolojiyi, kültür çalışmalarını ve edebiyat eleştirisini yeniden şekillendirmiştir. Bourdieu'ye göre edebiyat yalnızca estetik bir nesne değil, aynı zamanda iktidarın, sermayenin ve habitusun şekillendirdiği toplumsal bir alandır. Bu çerçevede, Annie Ernaux yapıtlarında Bourdieu'nün, yazmanın toplumsal bir duruş olarak adlandırdığı kavramları en iyi şekilde temsil eder. Ernaux, Fransa'nın toplumsal tarihi üzerinden kendi yaşamını anlattığı kolektif bir otobiyografi olan *Seneler* (2008) isimli eserinde 1940'tan 2000'e kadar Fransız toplumunun geçirdiği dönüşümleri sosyolojik bir araştırmayla yansıtır. Ernaux'nun amacı bireylerin ve toplumların yok olmasına engel olmak, varoluşun ve toplumsal dünyanın izlerini korumaktır. Bu çalışmada Bourdieu'nün "birey, toplumsal bağlamın bir ürünüdür" düşüncesi çerçevesinde Ernaux'nun *Seneler* yapıtı irdelenecektir.

Anahtar Sözcükler: Edebiyat, toplumsal sınıf, edebiyat sosyolojisi, Pierre Bourdieu, Annie Ernaux.

**SOCIOLOGICAL ANALYSIS OF *THE YEARS* BY ANNIE ERNAUX
FROM THE PERSPECTIVE OF PIERRE BOURDIEU**

Abstract

Literature and sociology, both of which offer alternative perspectives on the human condition and expand the horizons of human thought, are deeply interconnected. Drawing on these two fields in relation to key issues such as identity, class, othering, and education is crucial for fostering awareness at both individual and societal levels. Pierre Bourdieu, one of the most influential sociological theorists of the twentieth century, reshaped sociology, anthropology, cultural studies, and literary criticism through his work. For Bourdieu, literature is not merely an aesthetic object but also a social field shaped by power relations, capital, and habitus. Within this framework, Annie Ernaux's works exemplify Bourdieu's conception of writing as a social stance. In *The Years* (2008), a collective autobiography in which she narrates her own life through the lens of France's social history, Ernaux reflects the transformations of French society from the 1940s to the 2000s through a

* Öğr. Gör. Dr.; Marmara Üniversitesi Fransızca Hazırlık Birimi, cansu.avci@marmara.edu.tr, ROR ID: [02kswqa67](https://orcid.org/02kswqa67).

sociological inquiry. Ernaux's aim is to prevent the erasure of individuals and societies, and to preserve the traces of an existence and of the social world. In this study, Ernaux's *The Years* will be examined within the framework of Bourdieu's idea that "the individual is a product of the social context."

Keywords: Literature, social class, sociology of literature, Pierre Bourdieu, Annie Ernaux.

Giriş

Her yazınsal yapıt, yazarının yaşadığı toplumun deneyimlerini aktarma yolu olarak değerlendirilir. Bu tür eserler, yalnızca bireysel yaratıcılığın sonucu olmayıp aynı zamanda ortaya çıktıkları dönemin kültürel, ekonomik ve siyasal atmosferinin izlerini de taşır. Yazar ise kimi zaman bilinçli bir seçimle kimi zaman da farkında olmadan, yaşadığı toplumun değerlerini, çatışmalarını, beklentilerini ve dönüşümlerini metninin konusu yapar. Bu nedenle edebiyat, kişisel deneyimle toplumsal gerçeklik arasında bir bağ kurarak yalnızca dönemin ruhunu açığa çıkarmakla kalmaz, aynı zamanda okura toplumun çoğu zaman fark edilmeyen yönlerine ilişkin daha kapsamlı bir bakış açısı da sağlar. Sosyolojik otobiyografi ise yazarın yaşamını analiz etmeyi, varoluş ve toplumsallaşma koşullarını yeniden yapılandırarak bireysel eserlerde geliştirilen olay örgülerinin doğası şeklinde anlaşılır (Lahire, 2016, s. 7). Okuyucu da yazarın biçimlendirdiği toplumsal deneyimleri, sosyolojik bir çözümleme perspektifi içinde değerlendirir.

20. yüzyılın en etkili sosyal kuramcılarında biri olarak kabul edilen Fransız sosyolog Pierre Bourdieu (1930-2002), toplumların hiyerarşilerini yalnızca ekonomi aracılığıyla değil, aynı zamanda kültür, eğitim, zevk, dil ve günlük pratikler aracılığıyla koruduğunu ifade eder. Bourdieu, toplumsal algıların bireyin yaşamındaki rolünü ve bu algıların bireyleri nasıl şekillendirip tanımladığını açıklamak içinse "habitus" kavramını ortaya atar. Habitus; geçmiş deneyimlerin tamamını bütünleştiren, algıların, takdirlerin ve eylemlerin ustalığı işlevi gören ve farklı görevlerin gerçekleştirilmesini mümkün kılan kalıcı ve aktarılabılır eğilimler sistemidir (Bourdieu, 1972, s. 178). Bourdieu, toplumsal değerlerin ve sistemlerin bireysel ve ulusal kimliğin yaratılmasının temeli olduğunu kabul eder. Bu nedenle habitus kavramı Annie Ernaux'nun yazılarında önemli bir yer tutar; çünkü yazarın çalışmaları değerler ve toplumsal pratikler üzerine temel oluşturur.

Bourdieu (1994, s. 156), toplumları egemenlik kavramı üzerinden kavramsallaştırır. Ona göre bu kavram, hayatın en sıradan ve önemsiz alanlarından, toplumsal aktörlerin eşitsiz konumlarda buldukları çeşitli alanlarda uyguladıkları stratejilere kadar toplumsal hayatın her alanında gözlemlenebilir. Sosyologların görevi de tahakküm ilişkilerini nesnelleştirmek, onların mekanizmalarını açığa çıkarmak ve bu ilişkilerin eleştirisine katkı sunmaktır (Bourdieu, 1991).

Bourdieu'ye (1992a, s. 48-50) göre edebiyat yalnızca bir metinler koleksiyonu değil, kendine özgü kuralları, mücadeleleri, hiyerarşileri ve iktidar biçimleri olan toplumsal bir alandır. Edebiyat alanı doğal değil, tarihseldir, dahası 19. yüzyıldan bu yana süren uzun bir özerkleşme sürecinin ürünüdür. Yazarın amacı edebî eseri, üretildiği toplumsal koşullara indirgemek değil, onu mümkün kılan tarihsel ve toplumsal yapıları görünür kılmaktır. Edebiyat sosyolojisi de eseri değersizleştirmez veya onun estetik değerini yok saymaz. Aksine, eserin ortaya çıkış sürecini, üretildiği toplumsal koşulları ve okuyucu tarafından nasıl yorumlandığını anlamaya odaklanır.

Gerçek otobiyografik eserler Bourdieu'nün (1992a, s. 50) de ifade ettiği gibi hatıraların basit ve öznel bir anlatımından öte; sosyolojinin araçlarına dayanan bir öz analiz olmasıdır. Her

eser otobiyografik olarak kabul edilebiliyorsa, bunun nedeni, içinde yaratıcısının izlerini taşıması ve dolayısıyla toplumsal deneyimlerinin ve varoluşsal durumlarının onları sormaya yönelttiği soruların bir ifadesi olmasıdır. Dolayısıyla otobiyografi, Bourdieu'nün bakışında sadece kişisel bir anlatı değil, aynı zamanda anlatıcının kendi toplumsal konumunu çözümlendiği düşünömsel bir sosyolojik pratiktir (Bourdieu, 2004). Yani, basit ve samimi bir anlatıya girmekten ziyade, kişinin kendi yolculuğunu, onu mümkün kılan toplumsal yapılarla ilişkilendirerek nesnelleştirmeyle ilintili olmasıdır.

Ernaux da yaşamını analiz ederken kimliğinin toplumsal yapılarla doğrudan bağlantılı olduğunu fark eder. Toplumsal sınıflar arası geçiş, Ernaux'nun çalışmalarının temel temalarından biridir. Yazar, yönetilen sınıftan egemen sınıfa geçişi ise birçok kez hem bir kurtuluş hem de bir kayıp olarak tanımlar (Ernaux, 1997). Toplumsal değerler nedeniyle, Ernaux'nun deneyimi kişisel kimliğinin merkezinde yer alır; çünkü toplumsal olarak aşağı bir dünyada doğmuş ve üstün bir dünyaya geçiş yapmıştır. Dahası, Bourdieu'nün (1994) teorileri, geçmişin kimliği açısından bugünden daha merkezi olduğunu açıklayan “dünün insanı” fikri nedeniyle oldukça önemlidir. Ernaux da kendini bugünde tanımlamak için çocukluğunun sosyo-kültürel, sosyo-ekonomik ve sosyo-politik koşullarını hatırlar. Bu çalışmanın amacı Ernaux'nun *Seneler* romanındaki güç ilişkilerini ve sembolik tahakküm mekanizmalarını Bourdieu'nün alan, habitus ve sermaye kavramları temel alınarak ortaya koymaktır. Bu çerçevede yapıtta bireysel hafızanın toplumsal bellekle nasıl iç içe geçtiği, bireysel yaşam öyküsünden ziyade, belirli bir kuşağın kültürel sermaye, toplumsal dönüşüm ve sembolik pratikler aracılığıyla nasıl biçimlendirildiği irdelenecektir.

1. Bourdieu'nün Sosyolojisine Bir Bakış

Pierre Bourdieu'ye göre sosyoloji, doğası gereği eleştirel bir konuma sahiptir; bu nedenle toplumsal gerçekliğin üzerindeki gizli ya da bastırılmış güç ilişkilerini açığa çıkarmayı amaçlar (2000, s. 20). Sosyolojinin bu eleştirel yönelimi, Bourdieu'nün kuramsal çerçevesinin temelini oluşturur ve toplumsal düzeni açıklamak üzere geliştirdiği özelliklerle; alan, habitus, eril tahakküm, sembolik şiddet ve düşünömsellik kavramları etrafında şekillenir (Bourdieu, 1994, s. 7).

Bourdieu'ye göre alan, çeşitli konumların çok boyutlu bir yapı içinde örgütlendiği ve failerin bu yapı içerisinde yer aldığı bir ilişkiler bütünüdür. Ona göre alandaki nesnel ve yapısal ilişkiler ağı, özneler arasındaki görünür etkileşimlerin hem biçiminde hem de içeriğinde belirleyici bir rol oynar (Bourdieu ve Wacquant, 1992b, s. 101). Bireylerin belirli kurallar ve güç ilişkileri içinde konumlandığı görece özerk mücadele uzamları olan alanlar; ekonomik, kültürel, sosyal ve sembolik sermaye dağılımına bağlı olarak belirlenir (Bourdieu, 1986, s. 245). Bu yapılar da bireylerin düşünme ve eyleme biçimlerini yönlendiren habitus aracılığıyla içselleştirilir. Habitus, bireysel tercihler ile değerler arasındaki bir dizi eğilimden türeyen ve toplumsal eşitsizlik biçimlerine dönüşen süreçleri açıklamada; bu eşitsizliklerin farklı yeniden üretim mekanizmalarını analiz etmede (Bourdieu ve Wacquant, 1992b, s. 122) merkezî bir konuma sahiptir.

Diğer yandan, toplumsal eşitsizlikler yalnızca ekonomik düzeyde değil, kültürel pratikler ve beğeni yargıları aracılığıyla yeniden üretilir. Bu bağlamda Bourdieu, beğenin toplumsal farklılaşmanın ve sınıfsal ayrımın görünür hâle geldiği bir “alan” olduğuna dikkat çeker. Farklı sınıflara mensup bireyler yalnızca sahip oldukları güç ve sosyal ilişkiler bakımından değil, aynı

zamanda “bireysel” özellikleri üzerinden de birbirlerinden ayrışır (Bourdieu, 1984, s. 61). Bu bağlamda Bourdieu, habitus kavramını, özellikle “seçkinlik / itibar”ın sağladığı simgesel kârların analizinde belirgin bir şekilde işlevsel hâle getirir (Bourdieu, 1984, s. 61). Egemenlik ise çoğu zaman doğrudan baskıdan ziyade, doğal ve meşru kabul edilen normlar üzerinden işleyen simgesel (sembolik) şiddet biçiminde ortaya çıkar. Kişiler arası ilişkiler yoluyla sürdürülmesi gereken bir toplumda, sembolik şiddet, iktidarı kullanmanın gerekli ve etkili bir araçtır; çünkü bu, egemenlik ilişkilerinin yumuşatılmış ve gizlenmiş stratejiler aracılığıyla kurulmasını ve sürdürülmesini sağlayarak egemenliği büyümlü bir ilişkinin perdesi altında gizler (Bourdieu, 1991, s. 24). Bu durum, özellikle toplumsal cinsiyet ilişkilerinde eril tahakküm olarak belirginleşir ve kadınların konumlarının yeniden üretimine katkı sağlar (Bourdieu, 2001, s. 83). Bu bağlamda toplumsal pratikler, bilinçli tercihlerden çok içselleştirilmiş eğilimler doğrultusunda şekillenir ve bireylerin farklı alanlardaki konumlarıyla ilişkili olarak ortaya çıkar (Bourdieu, 1990, s. 16-17). Dolayısıyla birey, seçimlerini toplumsal olarak şekillendirir.

2. Otobiyografik Bir Anlatı: *Seneler*

1940 yılında Normandiya’da işçi sınıfı bir ailede doğan Annie Ernaux, işçi sınıfından burjuvaziye toplumsal geçişi bizzat deneyimler. Konuşma biçimleriyle alt tabakada olduklarının bilincinde olan Ernaux, ailesi, özellikle de annesi tarafından bu ortamdan ayrılması için destek görür. Kendi küçük bakkal dükkânını işleten ailesinin çok parası olmamasına rağmen genç Ernaux, maddi fedakarlıkla kendisinden daha üst sınıftan burjuva çocuklarının okuduğu özel bir okula gönderilir. Ernaux’nun okula başladığı bu dönemde, edebî eserlerinin de ana temasını oluşturacak olan toplumsal yabancılaşma duygusu gelişir. Böylelikle yazıları aracılığıyla kendini sosyolojik terimlerle keşfetmeye ve açıklamaya çalışır. Kendisinin de ifade ettiği gibi, yazıları kendisinin “etnolojik bir keşfi” (Ernaux, 1997, s. 38), yani kültürel ve toplumsal gerçekleri arayıştır.

Ernaux’nun eserlerinde habitus, toplumsal genetik, yeniden sınıf üretimi, toplumsal bilinçdişi, sınıf değerleri, toplumsal ayırım, öğrenme, bireyin yaşamındaki rolü ve toplumsal belirlenimcilik (Litviniäinen, 2007, s. 164-165) gibi temalar belirgindir. Yazarın yapıtlarında otobiyografik ve toplumsallık birbirini karşılıklı olarak besleyerek, özgün bir gerçeklik algısı yaratır. Ancak otobiyografik yön Ernaux tarafından birçok kez doğrulansa da yazar sosyolojik boyutu vurgulamayı tercih eder zira onun için yazmak, bir birey olarak toplumsal durumla derinden bağlantılıdır (Tondeur, 1996, s. 8). Yazar, Jean-Jacques Rousseau’ya yakın otobiyografik geleneği özgürce yorumlamayı ve okuyucuya samimi itiraflar değil, mahrem anlatı gibi öznel olanın nesnel olana dönüştüğü yönleri sunmayı tercih eder. Bir yazar olarak “postmodern tavır” (Litviniäinen, 2007, s. 164) buradan kaynaklanır.

Birinci tekil şahıs anlatısının yazımıyla başlayan ve ona “Renaudot” ödülünü kazandıran yazım yaklaşımındaki değişim, Ernaux’nun eserlerinde kabul ettiği tek kırılma noktasıdır. *Seneler* anlatısı da Ernaux’nun bugün hâlâ devam ettirdiği yazım yaklaşımının başlangıç noktası aynı zamanda mahrem ve toplumsal (Ernaux, 2003, s. 36) olanın keşfidir. Hem romantik bencilliği hem de hafızanın şiirini reddeden yazar, otokurmacaya karşı koyarak yenilenmiş bir otososyobiografi biçimini başlatır (Charpentier, 2005, s. 2). Ernaux, kendi kendine anlattığı yüzyılın bir neslinin, özellikle de kadınların kolektif tarihi akışına karışarak, bireyselliğini kaybetmiş gibi görünse de aynı zamanda anlatıcısı ve başkarakter (otodiegetik) bir anlatıcı olarak görünür. Yazarın amacı da bu dünyanın kendisine ve çağdaşlarına bıraktığı izleri yeniden inşa etmek ve

bireysel bir hafızanın içindeki kolektif hafızayı keşfetmektir (Ernaux, 2008, s. 239-240). Başka bir ifadeyle, tarihin deneyimlenmiş yönünü yeniden görünür kılmaktır.

3. *Seneler* Eserinde Sosyolojik Unsurlar

Seneler yapıtı, Ernaux'nun sosyolojinin ve edebiyatın birbiriyle ilintili olduğunu gösteren en somut örneğidir. Yapıt, herhangi bir noktalama işaretine uymadan, olaylar arasında bağ olmaksızın, kısa anlık görüntülerden oluşan dizelerle başlar: “Televizyon reklamında, gazetesinin arkasına gizlenmiş babanın, kızını taklit ederek havaya attığı çikolata kaplı Picorette drajelerini ağzıyla yakalamaya çalışıp beceremeyişi [...]” (Ernaux, 2008, s. 13). Bu açılış, olaylar veya nesnelere hakkında yorum yapan, kulak misafiri olunan ifadelerin parçalarından oluşan anlatının genel atmosferini belirler; ancak aynı zamanda yazarın hafızasına, bir döneme özgü birçok kalıntı, ardından adım adım diğerlerine bağlanan ve nihayetinde okuyuculara ayna gibi tutulan duyum ve imgelerden de oluşur (Charpentier, 2014, s. 47-48).

Seneler'de Ernaux, bireylerin aynı toplumsal bağlamdan oluşmadığını gösterir. Yazar, ilk anısında eğitimden, ebeveynlerin anlattığı hikâyelerden ve köylü kökenli bir işçi sınıfı geçmişinden bahseder: “Anlattıkları geçmişte savaşımlardan ve açlıktan başka bir şey yoktu” (Ernaux, 2008, s. 23) ifadeleriyle Ernaux, aile toplantılarında konuşulan konunun sadece savaş ve ekonomik zorluklar olduğunu, çağın bu olaylarının henüz çocukken hafızalara kazındığını ifade eder. Tüm nesilleri bir araya getiren şeyse bu hikâyelerdir. Gençler de ebeveynlerinin geçmişini aniden gerçeğe dönüştüren bir geçmişten bahsederler: “Karne günleri geride kalmıştı, yenilikler, sevinçli bir şaşkınlıkla karşılanmalarına yetecek zaman aralıklarıyla peş peşe geliyor, sohbetlerde bunların faydaları enine boyuna değerlendirilip tartışılıyordu. Masallardaki gibi, görülmedik, beklenmedik şekilde ortaya çıkıveriyorlardı” (Ernaux, 2008, s. 39). Bu bağlamda Ernaux, bugün sıradanlaşmış teknolojik ve toplumsal yenilikleri bir zamanlar insanların şaşkınlıkla karşıladığını hatırlatarak tarihsel mesafeyi görünür kılar.

Ernaux, yapıtlarında çağdaş birçok kadın yazarının eserlerinden farklı ve ağırlıklı olarak “klasik gerçekçilik” (Barthes, 1970, s. 89) tekniklerini kullanır. *Seneler*'de de yazar, modernlik ile geleneğin pek de alışılmadık bir sentezini sunar. Yazısının içeriği, çağdaş Fransız toplumunun sosyal durumu ve kadın ile erkeğin oynadığı roller tarafından belirlenmiştir. Yani yazar, anlatısını üretirken önceden belirlenmiş herhangi bir genel sınıflandırmayı reddederek biçimlerden bahsetmeyi tercih eder. Metin için doğru biçim arayışı, ayrılmaz bir şekilde edebî, toplumsal ve politik olan düşüncesinin tam merkezinde yer alır (Charpentier, 2011, s. 77). “Ben” ile çevresindeki dünya arasındaki ilişkiye önem veren bir yazar olan Ernaux için gerçekliği aramaktan daha önemli hiçbir şey yoktur: “Öyle ya da böyle hayatta olduğumuza ve önümüzü görebildiğimize şükrederek, bilmediğimiz şeylere el sürmeme tembihleri, karneyle verilen yağ, şeker, mideyi şişiren mısır ekmeği ve ısıtmayan kömür yakımları arasında sessiz sedasız büyüyorduk” (Ernaux, 2008, s. 26). Böylelikle yazar, yaşadığı toplumun ekonomik zorluklarını yansıtır. İnsanlar sağlıklı beslenmekten ziyade sadece karınlarını doyurmakla ilgilenirler, temel ihtiyaçların bile tam karşılanmadığı bir dönemde yaşayan çocukların bunu kabullenmekten başka çareleri yoktur. Bourdieücü perspektiften bakıldığında bu durum, alt sınıflarda gözlemlenen “zorunlu olanın seçimi” olarak kavranabilir. Bireylerin özgür tercihleri gibi görünen pratikler, gerçekte içinde buldukları maddi koşullar ve sınıfsal konum tarafından belirlenir. Bu nedenle alt sınıfların geliştirdiği zevkler ve yaşam tarzları, yoksunluk koşullarına uyumun bir sonucu olarak şekillenir ve zamanla doğal ve meşru bir “beğeni” biçimi olarak algılanır.

Diğer yandan Ernaux, modern toplumlarda eğitimin önemini vurgulayarak bunun sınıf atlamanın temel koşullarından biri olduğunu ima eder. Ernaux'nun kuşağındaki insanlar artık tarladaki hasatla değil, okul dönemleriyle değerlendirilir: “Mevsimlerin döngüsünün yerini ders yılı takvimi alıyordu [...] Zaman-mekân Eylülde açılıp temmuzda kapanıyordu [...]” (Ernaux, 2008, s. 32). Bu da modernleşmenin bireyin gündelik yaşamına nüfuz ettiğinin bir göstergesidir. Modernleşme, giderek kültürel sermayenin öneminin ön plana çıkmaya başladığı ve dahası kültürel sermayenin üst sınıfların konumlarını meşrulaştıran ve güçlendiren (Bourdieu, 1979) bir işleve sahiptir.

Bourdieu (1979, s. 384), ezilenlerin değerlerinden bahsederken bunların zorunluluğa tabi bir yaşamın ürünü olduğunu; çünkü insanın düşünce biçimlerinin toplumsal varoluşun koşulları ve ihtiyaçları tarafından belirlendiğini gözlemler. Bourdieu'ye göre insanların değerleri ve zevkleri bireysel tercihlerden çok, içinde buldukları toplumsal koşulların (özellikle ekonomik zorunlulukların) ürünüdür. Dolayısıyla zevk, görüldüğü gibi öznel ve bireysel değil; aksine sınıfsal olarak üretilmiş ve toplumsal olarak yapılandırılmış bir olgudur. Ernaux'nun karakterlerinin davranışlarında kendini gösteren de yoksulluğa düşmeye dayalı bir anlayışa hapsedilmiş olmalarıdır: “Evlerde ne var ne yok, hepsi savaştan önce alınmıştı. Tencerelerin dibi kararmış, sapları düşmüş, kap kacakların emyesi dökülmüştü, delinen ibriklere suyu sızdırmasını diye bir tahta parçası sıkıştırılırdı. Ceketler, paltolar onarılır, gömleklerin yakası tersyüz edilir, eskiyen bayramlıklar gündelik kıyafet yapılarırdı” (Ernaux, 2008, s. 36). Bu bağlamda Ernaux, yoksulluğun toplumsal bellek bağlamında insan hayatında nasıl izler bıraktığını gözler önüne serer. Savaş sonrası yeni eşya almanın imkânsızlığı, insanların aynı eşyaları yıllarca kullanmak zorunda kalmasına yol açar. Eşyaların aşırı kullanımdan dolayı bozulması, onların sürekli onarılması ve bir şekilde “idare edilmesi” ise savaş sonrası toplumun hayat standartlarını belirgin bir şekilde yansıtır.

Karşıtlıkları bir araya getirme sanatına dayanan özgün edebî yaklaşımını daha da geliştiren Ernaux, *Seneler*'de de özgün anlatı projesini tanımlamak için neredeyse bir çelişki olan “kolektif” veya “kişisel olmayan” otobiyografi şeklinde yeni bir tür önerir (Charpentier, 2014, s. 46). Romanın özünü oluşturduğu bu yazım yaklaşımı cinsiyetçilikten uzak, “ben”den ziyade “öteki”nin söylemi olan, başka bir ifadeyle kişisel olmayan bir biçimdir (Ernaux, 2019). Bu doğrultuda yazar, kendisine ait olmayan belirli toplumsal olguları gün ışığına çıkarmayı amaçlar. Mura-Brunel'e (2005, s. 1-4) göre bu günlük, içsel olanı dile getirebilmek için dışsal olanı ifade etme çabasıdır. Mahrem olanın yüzeye çıktığı yer de orasıdır:

[...] Her ailede hayatını kaybetmiş çocuklar vardı. Bir anda ortaya çıkıveren ve tedavisi olmayan rahatsızlıklar, ishal, havale, difteri. Yeryüzüne kısa süreli uğrayışlarından geriye kalan iz, başucunda ‘gökyüzünde bir melek’ yazan demir parmaklıklarla çevrili, karyola biçiminde küçük bir mezardı, gözlerden süzülürken yaşları gizlice silerek gösterilen fotoğraflar, hayatta kalan çocukları her an sıranın kendilerine geleceği şüphesiyle ürküten alçak bir sesle, âdeta huzur içinde fısırlar fısırlar konuşmalar [...] (Ernaux, 2008, s. 37)

Yukarıdaki alıntıdan da anlaşılacağı gibi Ernaux, savaş sırasında çocuk ölümlerinin artışına dikkat çeker. Yazarın amacı bu bağlamda toplumsal bir trajediyi görünür kılmaktır. Çocuk ölüm oranlarının bu denli artması ise yoksulluk, yetersiz beslenme ve sağlık koşullarının elverişsiz olması, dahası devletin sağlık politikalarının yetersizliğidir. Bu hastalıklar nihayetinde

çocukların yaşam süresinin kısalığına neden olur. Zira insanların çeşitli sermaye olanaklarından eşit olarak yararlanamadığı bir ortamda toplumsal eşitsizlikler de belirgin biçimde görünür olmaya başlar.

Ernaux'nun 1990'lardan beri yazılarında sıklıkla başvurdukları arasında, son otuz yılda biriktirdiği binlerce sosyo-tarihsel notları, çeşitli kamusal ve özel arşiv belgeleri, anlık görüntüler gibi kişisel ve kolektif anılar, sokakta, televizyonda veya radyoda görülen ve duyulan şeyler, ayrıca reklam sloganları, önemli film ve kitap adları, popüler şarkılar, halk deyişleri, hatta yeniden canlanan kokular yer alır. Yazarın buradaki amacı da zamanı yeniden inşa etmek istemesidir (Ferniot ve Delaroche, 2008). Bu tür arşivlerin kullanımıyla Ernaux, tarihçi ve sosyoloğun yöntemlerini benimser; kaynakları bir araya getirme sürecinde ise edebî söyleme başvurur:

Hayatın resmî çerçevesini çizen ve zamanı düzenleyen dindi. Büyük Perhiz dönemi için gazeteler yemek listeleri yayınlardı, oruç öncesinin ilk pazarından Paskalya'ya kadarki her aşama, Posta İdaresi'nin takvimine işaretlenirdi. Cumaları et yemezdik. Pazar ayını çamaşır değiştirme, yeni alınan elbiseyi ilk defa giyme, çanta, şapka, eldiven takma, insanları görme ve onlar tarafından görülme, korodaki çocukları süzme vesilesiydi [...]. (Ernaux, 2008, s. 43)

Yukarıdaki pasajdan da anlaşılabilir üzere dinin toplumsal pratikleri şekillendiren bir yapı olduğu söylenebilir. Bu anlamda din, yalnızca saf bir inanç sistemi olarak değil, yanı sıra zamanın ritüalize edilmesinde, davranış kalıplarının, bedensel görünümün ve toplumsal konumların biçimlenişinde bir habitus gibi işlev görmektedir.

Öte yandan, eğitimle ilgili her eylem tarafsız gibi görünse de aslında kültürel bir dayatma ve sembolik bir güç kullanımındır (Bourdieu ve Passeron, 1970, s. 19) düşüncesiyle paralel olarak Ernaux'nun çalışmalarının odak noktasının genel olarak eğitim sorunu olduğu düşünülebilir. Bunun sebebi ise insan varoluşunun niteliğinin büyük ölçüde buna bağlı olmasıdır. Zira eğitimsiz bireyler hayatları boyunca okuma yazma bilmeyen insanların damgasını taşıyacaklardır. Bu damganın da onların içselleştirdikleri aşağı konumda olma duygusunda kendisini gösterdiği söylenebilir. Dahası, Ernaux dilsel komplekslere de odaklanır. Yazar açısından dil yeterliliğinin niteliği, toplumsal konumun bir göstergesi olarak belirginleşir. Ezilenler açısından yeterli eğitim alamama durumu, konuşma biçimlerindeki yetersizlikler olarak kendini gösterir. Ayrıcalıklı olanlar ise herhangi bir kısıtlama olmaksızın, özgürce ve rahatça konuşma gücüne sahiplerdir: “Onlar kabiliyetli değildi. Dört tarafta atılan eğitime övgü nutukları, eğitimin ne kadar hasis bir şekilde pay edildiğinin de üzerini örtüyordu” (Ernaux, 2008, s. 46). Bu şekilde Ernaux, eğitim ideolojisinin toplumsal eşitsizlikleri nasıl görünmez kıldığını eleştirir.

Seneler'de başkalarına kendilerini tanıyabilecekleri bir ayna sunmak için kendinden bahsetmek, öznelliğini başkalarında düşünmek ve hissetmek, sonucunda da okurun hayatıyla bütünleşen bir otobiyografi oluşturmak söz konusudur (Crom, 2008a). Ernaux da romanda hem bireysel hafızanın hem de toplumsal cinsiyet rejiminin nasıl işlediğini bir çocukluk/ergenlik bakış açısıyla ortaya koyar. Yazar, metinde erkekliğin doğuştan gelen bir özellik değil, kurumsal ve kültürel süreçler aracılığıyla inşa edildiğini ortaya koyar:

Oğlanlar askere giderken gurur duyuyor, biz de onları üniformalarıyla yakışıklı buluyorduk. Orduya teslim olmadan önceki akşam kafe kafe dolaşım hakiki erkekliğe adım atmalarının şerefine kutlama yapıyorlardı. Askere gidene kadar çocuk muamelesi görüyorlardı, iş ve evlilik piyasasında pek bir değerleri yoktu. Askerden dönünce eşleri ve çocukları olabilecekti [...] Öpmek için parmak ucuna

yükseldiğimizde yüzümüze değen montlarının sert kumaşı, erkeklerin dünyası ile kadınların dünyası arasındaki mutlak ayrımı elle tutulur hâle getiriyordu. Onları görmek bile kahramanlık duygusu hissetmemize yetiyordu. (Ernaux, 2008, s. 49)

Butler'ın (1990) da vurguladığı üzere, toplumsal cinsiyet doğuştan gelen bir özellik değil; tekrar eden pratikler ve ritüeller aracılığıyla inşa edilir. Yukarıdaki anlatının odağında da erkekliğin askerlikle özdeşleştirildiği, kızların ise bu askerlik ritüelini uzaktan hayranlıkla izlemek üzere konumlandırıldığı toplumsal bir yapı vardır. Kadınların bedenleri erkekliğin sahnesine dahil değildir. “Sert mont kumaşı” gibi her ayrıntı, toplumsal cinsiyet farkının hem kültürel hem duygusal hem de bedensel olarak nasıl üretildiğini gösteren güçlü bir sosyal-edebî tanıklıktır. Dolayısıyla toplumsal cinsiyet yalnızca bir “kimlik” değil, Bourdieu'nün (2001, s. 11) de ifade ettiği gibi habitus içine yerleşmiş bir pratikler sistemidir.

Öte yandan Ernaux, yazmayı her zaman en geniş anlamıyla politik bir eylem olarak görür ve anlatıları aracılığıyla toplumsal ve kültürel meseleleri vurgular. Eserleri, özgürleşme için bir araç teşkil ederek, siyasi söylemi nasıl ürettiği, feminist ve toplumsal mücadelelerle nasıl etkileşim kurduğu üzerine düşünmeye davet eder (Rezvantalab ve Mohammadi, 2024, s. 170). *Seneler* yapıtı da bireysel hafıza ile kolektif tarih arasındaki etkileşimi temsil eder. Ernaux'nun eserlerinde kişi kendi çocukluk ve ergenlik anılarını anlatırken, o dönemin tarihsel olayları arka plan olarak değil, kişisel deneyimin bizzat parçası olarak yer alır. Bu olaylar çocuğun dünyayı algılama biçimini şekillendirir. Ernaux'nun sıkça vurguladığı şey de bireyin hafızası, toplumun hafızasından bağımsız olmadığıdır: “53 yazındaki büyük demiryolu grevi, Diên Biên Phu'nun düşüşü, Vannes'da birkaç kişinin çiçek hastalığından ölmesi üzerine, bütün şehir halkına belediye binasında çiçek aşısı yapılması, Hollanda'da su baskınları [...]” (Ernaux, 2008, s. 53). Yazarın amacı, büyük tarihin sıradan insanların yaşamına nasıl sızdığını görünür kılmak, bireysel duygu ve algıyı da tarihsel süreçle ilişkilendirmektir.

Dahası Ernaux, iki dünya savaşını da yaşamış kuşakların ölümüyle birlikte bir tarihsel dönemin kapandığını vurgular. Bu yaşlı kuşaklar yalnızca birey değil, hafızanın da taşıyıcılarıdır: “İki savaşı da görmüş, çocukların doğup büyümesine, yerle bir olmuş şehirlerin yeni baştan inşasına, ilerlemeye ve taksitle satılan mobilyalara tanık olmuş büyükannelerin, büyükbabaların hayattan ayrılmasıyla, onlarla birlikte bir şeyler de gitmişti” (Ernaux, 2008, s. 56). Ernaux, eski kuşakların hayatta olmamalarıyla eş zamanlı olarak toplumların modernleşme ve tüketim kültürüne geçişini de gösterir: “İşgal günlerinin mahrumiyeti, tarlada, çiftlikte çalışarak geçen çocukluklar, kapanmış bir geçmişe karışıyordu. İnsanlar daha iyi bir hayat sürdürdüklerine öyle inanıyorlardı ki” (Ernaux, 2008, s. 56). Ernaux, burada geçmişte yaşanan zorlukların hatırlanma ve unutulma biçimlerine dikkat çeker; toplumsal hafıza seçicidir, çünkü zor dönemler zamanla etkisini yitirme eğilimi gösterir.

Seneler'de belirli bir zamanda yeryüzünde geçirdiği süreyi, içinden geçen zamanı ve sadece yaşayarak kaydettiği bu dünyayı yakalamak için Ernaux, uzun deneme-yanılma ve tereddütlerden sonra, önceki yazım tarzını ve biçimlerini dikkat çekici ölçüde derinleştirmiştir (Charpentier, 2014, s. 47). Yazarın önceki etnografik günlüklerinde anlatıcı “ben” giderek geri plana çekilirken, *Seneler*'de bu özne bütünüyle silinir. Yazar, geleneksel otobiyografinin “ben”ini üçüncü tekil şahıs zamirleriyle veya birinci çoğul şahıs zamiri olan kolektif “biz” ile değiştirmeye karar verir (Ernaux, 2008, s. 221). Böylece bir neslin, özellikle de kadınların deneyimlerini ifade eder:

Utanç tehdidi kızların yakasını bırakmıyordu. Giyim ve makyaj tarzları hep bir şekilde fazla bulunuyordu: fazla kısa, fazla uzun, fazla açık, fazla dar, fazla göz alıcı... Ayakkabılarının topuk yüksekliği, kimlerle görüştikleri, nereye gittikleri, eve kaçta döndükleri, aydan aya apış araları, her şeyleri toplumun tamamının didikleme konusuydu [...] Evleninceye kadar, aşk hikâyeleri milletin meraklı bakışları ve yorumları altında yaşanırdı. (Ernaux, 2008, s. 69)

Yukarıdaki metinde de görüldüğü gibi, toplumlar kadınlar üzerindeki baskı mekanizmasında temel rol oynar. Butler'a göre (1990, s. 85) toplumsal cinsiyet sabit bir kimlik değil, toplumun sürekli tekrar ettirdiği davranış kalıplarından oluşan bir pratiktir. Toplum kızlara "Fazla açma, fazla kapatma, fazla gösterme, fazla gizleme." "Belli bir saatte eve dön." "Topuk fazla yüksek olmasın" gibi bir dizi tekrar ettirilmesi gereken davranış sunar. Bu tekrarlar kesintiye uğradığında ise hemen utanç ve ayıplanma devreye girer. Bourdieu'nün (2001, s. 35) "sembolik şiddet" kavramı çerçevesinde ise bu durum, egemen bakışın ezilenler tarafından benimsenmesiyle görünmez hâle gelen bir iktidar biçimini ifade eder; böylece toplumsal eşitsizlikler sorgulanmaksızın yeniden üretilir. Bu doğrultuda Ernaux, patriyarkal sisteme eleştirilerde bulunarak kızların çocukluk ve gençlik boyunca kendi bedenleri, hakları ve özgürlüklerinde söz hakkından mahrum bırakıldıklarına dair eleştirilerde bulunur. Yazara göre kadınlar, kendi deneyimlerini toplumun baskıcı merceği altında yaşamak zorunda kalmamalıdır.

Bourdieu (1979, s. 253) sosyal aidiyet kaybolurken kişinin ait olduğu sınıftan uzaklaştığını bunun sonucunda da ait olduğu ve olmak istediği yer arasında kaldığını belirtir. Dolayısıyla kişide habitus uyumsuzluğu ve kültürel sermayeye sığınma belirir. Ernaux da işçi sınıfı kökeninden koparak yeni bir kültürel alana geçer ancak artık çocukluğunun dünyasında kendini tanıyamadığı gibi, girdiği yeni çevrenin normlarına da tam anlamıyla ait olamaz. Bu nedenle aidiyeti bir mekânda değil, bilgide ve yazıda bulur: "Çocukluğunun işçi sınıfı dünyasıyla, anne babasının küçük dükkânıyla ortak bir noktası kalmadığını düşünmüyor artık. Öteki tarafa geçti ama neyin öteki tarafına, söyleyebilecek durumda değil [...] Kendisini hiçbir yere ait hissetmiyor, bilginin ve yazının dünyası hariç" (Ernaux, 2008, s. 82). Bu bağlamda alt sınıftan bireylerin nispeten kültürel sermayenin daha baskın olduğu üst sınıflara geçişi bir "öykünme" hali olarak değerlendirilebilir. Bir bakıma bu, bilgi ve yazı dünyası (kültürel sermaye) üzerinden bireyin kendisi için bir konum elde etme arayışının çabası olarak değerlendirilebilir.

Kanadalı sosyolog Jean-Charles Falardeau'ya (1974) göre roman ile toplum arasında bağlantılar söz konusudur ve tüm kültürel yaratımın gerçek özneleri izole bireyler değil, toplumsal gruplardır. Sanatçı ve yazar da tıpkı diğer herkes gibi tarihsel süreçlere, kültürel baskılara ve grup yaşamının kısıtlamalarına tabidir. Ernaux, *Seneler*'de aşkı hayal eden ancak hamile kalmaktan korkan, hayal kırıklığına uğramış bir genç kıza, ardından Beşinci Cumhuriyet'in doğuşuna tanıklık eden bir öğrenciyeye dönüşür. Sonunda da sömürge savaşlarının gerçeküstü imgelerini keşfeder. Burjuva evli öğretmen, Mayıs 68 Olayları'nı o dönemdeki tarihsel önemini kavramadan yorgun bir anne olur. 1973'ten itibaren ise Kürtaj ve Doğum Kontrolü Özgürlüğü Hareketi (MLAC) içinde aktivist olan genç kız, kadınların statüsündeki ilk ilerlemelere tanık olur:

Bir gün kaldırılacağını aklımızdan bile geçirmedikimiz yasakların en katısı olan doğum kontrol hapı bir yasayla serbest bırakılmıştı. Biz doktordan istemeye çekiniyorduk, doktor da önermiyordu, özellikle de evli olmayanlara. İstemek de tavsiye etmek de ayıp geliyordu. Hapla birlikte hayatın tamamen altüst olacağını hissediyorduk, âdeta ürkütüyordu bedenimizle o kadar özgür olmak. Erkekler kadar özgür. (Ernaux, 2008, s. 86)

Bu ifadelerle Ernaux, doğum kontrol hapının serbest bırakılmasının yalnızca tıbbi ya da hukuki bir gelişme olmadığını, kadın bedeninin üzerindeki en köklü toplumsal yasaklardan birinin çözülmesi anlamına geldiğini ortaya koyar. Hapın sağladığı özgürlük rahatsız edici ve ürküten bir özgürlüktür; çünkü kadınlar ilk kez kendi bedenlerinin mutlak sorumlusu hâline gelmektedir. Bu nedenle de kadınların doğum kontrolü talep etmesi ahlaki bir risk olarak görülür. Kadında oluşan tüm bu zihniyet kalıpları aslında Bourdieu'ye (2001, s. 22) göre kadın ve erkek bedenleri arasındaki biyolojik farklılıklar ve androcentrik bir dünya görüşünün egemen olmasıdır. Cinsiyet farkı doğal bir olgu gibi görünse de erkek egemen düzenin pratik şemalarıyla üretilen bir "doğallık etkisi" mevcuttur. Bu durumu Bourdieu "sembolik şiddet" kavramıyla açıklar; çünkü toplumsal olarak üretilen bu anlamlar bireyler tarafından içselleştirilir ve sorgulanmadan kabul edilir.

Olgun bir kadın, boşanır ve 1981 yılındaki hükümet değişikliğinden sevinç duyar. Bu değişiklik, beraberinde siyasi yenilenme umutlarını getirir, ancak bu umutlar hemen suya düşer. Yeni tüketim ve iletişim ürünlerinin yaygınlaşması, birey, şirket ve para kültürü, AIDS, feminizmin gerilemesi ve iktidar hakkının geri dönüşüyle damgalanan 1980'ler ve 1990'lar, hızlı bir şekilde, hayal kırıklığı, güvencesizlik ve dilin gerçek dışlanmış yılları olarak tanımlanır. Son altmış yılın siyasi ve toplumsal olayları, Mayıs 1968, 1981 ve 2002 gibi önemli tarihler etrafındaki toplumsal dönüşümlerin tasvirinin arka planını oluşturur (Charpentier, 2005, s. 11). Bu doğrultuda Ernaux, anlatısı boyunca büyük tarihsel olaylar ile gündelik yaşam deneyimlerinden, yaşamı boyunca kendisini etkileyen ve iz bırakan; aynı zamanda yaşadığı dönemin göstergeleri olan belirli gerçekleri seçer:

Ezelden beri riayet edilen yerleşik kurallara göre yönetilen ve ancak belli kesimlerin girmesine izin verilen üniversite, fabrika, tiyatro gibi mekânların kapıları şimdi herkese açılıyor ve buralarda gerçekleşmesi öngörülen şeyler dışında her şey yapılıyordu, tartışılıyor, yemek yeniyor, uyunuyor, sevişiliyordu. Resmî ya da kutsal mekân diye bir şey kalmamıştı. Hocalarla öğrenciler, gençlerle yaşlılar, mühendislerle işçiler birbiriyle konuşuyor, hiyerarşiler ve mesafeler sözün içinde mucizevi bir şekilde çözülüyordu. (Ernaux, 2008, s. 97)

Metin, 1960'ların sonundaki toplumsal dönüşümü, özellikle de Mayıs 68 ruhunu, mekânsal hiyerarşilerin çözülmesi üzerinden anlatır. Üniversiteler, fabrikalar, tiyatrolar gibi simgesel olarak kapalı alanlar bir anda toplumsal tartışma alanları hâline gelir. Bourdieu'nün (1993a) "alan" kavramı tam da bu tip yapıları ifade eder: Her alanın kendi kuralları, sınırları ve dışlayıcı mekanizmaları vardır. Bu ifadelerde de bu alanların sınırları dağılır. Yani, alanlar arası bariyerler kırılır ve iktidar simgesel olarak çözülmeye başlar. Egemen yapılar, keyfiliklerinin görünmez kılınması ve doğal bir zorunluluk gibi algılanması sayesinde varlığını korur. Altüst edici pratikler de aktörler "doxanın" (toplumsal kabuller) sınırlarını sorgulamaya başladığında ve kabul edilen düzenin kurulu doğasını görünür kıldığında ortaya çıkar (Bourdieu, 1977, s. 81-83). Ancak alt sınıflar ya da egemen olmayan aktörler, bu tanımın keyfi ve tarihsel olarak kurulmuş olduğunu fark edip onu reddetmeye başladıklarında, bu durum altüst edici pratiklerin ortaya çıkmasına zemin hazırlar (Bourdieu, 1977, s. 169). Bu da toplumsal alanın yeniden yapılandırılmasına yol açan simgesel bir mücadele anlamına gelir.

Dahası, Ernaux, yapıtta özellikle 1960'ların sonu ve 1970'ler boyunca Fransa'da yaşanan toplumsal ve siyasal dönüşümün bireylerin düşünme biçimini nasıl kökten değiştirdiğini anlatır:

Bugüne kadar normal bulduğumuz hiçbir şey aynı kalmıyor, her şey sorgulanıyordu. Aile, eğitim, hapisane, iş, tatil, delilik, reklamlar, bütün gerçeklik merceği altına alınmıştı, buna kökeninin kökenlerini sorgulamayı görev edinmiş eleştirmenin sözü de dahildi, sen nereden konuşuyorsun bakalım? Toplum safiyane bir şekilde işleyişini sürdürmeyi bırakmıştı. Otomobil almak, ödev notlandırmak, doğum yapmak, her şey bir anlam taşıyordu [...]. (Ernaux, 2008, s. 100-101)

Bu ifadeler artık hiçbir şeyin eskisi gibi doğal, sıradan ve apolitik görülmediğini belirtir. Araba almak, ödev notlandırmak, doğum yapmak artık yalnızca bireysel seçimler değil, siyasal ve ideolojik anlam taşıyan pratikler hâline gelmiştir. Bununla birlikte, Ernaux tam anlamıyla politikaya önem veren bir gençlikten söz eder. Kim olursa olsun eğer bir haksızlığı dile getiriyorsa konuşma hakkına sahiptir: “Entelektüel olsun olmasın, herkes konuşma ve dinlenme hakkına sahiptir, yeter ki bir grubu temsil etsin, bir durumu, bir adaletsizliği dile getirsin [...]” (Ernaux, 2008, s. 100-101). Söz edilen durum Bourdieu’ye (1991) göre simgesel şiddetin, egemen sınıfların kendi değerlerini, kültürel normlarını ve bilgi biçimlerini “doğal” ve “meşru” olarak dayatarak diğer toplumsal gruplar tarafından benimsenmesini sağlamasından kaynaklanır. Fiziksel bir zor kullanımına dayanmayan bu şiddet türü; dil, eğitim sistemi ve kültürel pratikler aracılığıyla işler ve en etkili yönünü, çoğu zaman fark edilmeden içselleştirilmesinden alır. Ernaux da gençlerin toplum meselelerine dair düşünmeye başladığını göstererek Bourdieu’nün görüşünü somut hâle getirmiş olur.

Bireyler, bir yandan banliyölerin tekdüzeliğini, bedensel ve zihinsel yabancılaşmayı aşmak için kırsal gölgelere kaçışın hayalini kurarken; diğer yandan ekonomik ve simgesel sermayenin yoğunlaştığı büyükşehirlere akın etmeye devam eder (Bourdieu, 1979). Böylece kişinin köye ya da doğaya yönelişi, gerçek bir alternatiften çok, yoğunlaşmış kentsel baskılara verilen sembolik bir tepkiye dönüşür. Alt sınıflar, Bourdieu’nün (1993a) “simgesel yokluk” dediği biçimde toplumsal temsil alanlarından dışlanırlar; varlıkları yalnızca ekonomik işlevlerine indirgenir. *Seneler*’de de Ernaux, bir yandan modern şehir yaşamının baskısını ve monotonluğunu ortaya koyarken, diğer yandan insanların bu koşullardan kaçma arzusunu vurgular: “Daha önce olmadığı kadar köye kaçmanın, toplama kampını andıran banliyölerden ve magandalarından, hava kirliliğinden, “metro-iş-uyku”dan ibaret hayattan uzaklaşmanın hayali kuruluyordu. Bir yandan da imkânı hangisine yetiyorsa, kimileri toplu konutlara, kimileri villa tipi banliyölere, insanlar büyükşehirlere akın etmeye devam ediyordu” (Ernaux, 2008, s. 117). Ancak bu kaçış genellikle sınırlıdır; insanlar her ne kadar şehirden uzaklaşmak istese de hâlâ şehirlerin sunduğu olanaklara bağlı kalmak zorundadır. Bu da insanların bir çeşit alanın kurallarına yani mevcut şartları oluşturan ve hakimiyet stratejisini uygulayanların kurallarına uyması anlamına gelir.

Diğer yandan Ernaux, daha iyi bir yaşam umuduyla Avrupa’ya göç eden göçmenlerin yaşam zorluklarına dikkat çeker. Toplumda görünmez kılınan bu dezavantajlı topluluklar mutlu ve rahat bir yaşantının dışındadır; çünkü içinde yaşadıkları toplumsal ve ekonomik koşullar buna izin vermez. Ernaux’nun amacı da sınıf eşitsizliğini ve göç politikalarını eleştirel bir dille görünür kılmaktır:

Doğru dürüst tanınmayan, yalan yanlış bilinen, toplumu içine çeken mutluluk fikrinin uzağında, bir dizi talihsizlik sonucu, kimsenin mutlu olmayı tahayyül edemeyeceği “kümes” gibi yerlerde yaşamaktan başka seçeneği olmayan “dezavantajlı” topluluklar. Göçmenlik, başında kaskıyla bir çukurun içindeki yol işçisi ya da kamyonu asılmış giden temizlik işçisinin suretinde tamamen ekonomik bir varoluştur. (Ernaux, 2008, s. 123)

Bu yaklaşım, özellikle yol işçileri, göçmen emekçiler ve güvencesiz çalışanlar gibi grupların deneyiminde hem maddi zorunluluğun hem de simgesel görünmezliğin eşzamanlı olarak işlediğini ortaya koyar. Bu koşullar altında “çalışmak”, bir tercih olmaktan çıkarak yaşamı sürdürübilmenin tek olanağına dönüşür; bu da Pierre Bourdieu’nün (1993b, s. 220) çerçevesinde “zorunlu olanın seçimi”nin en yalın ve çarpıcı biçimlerinden biridir.

Romanda, İkinci Dünya Savaşı sonrası sağlık sektöründeki reformlardan da bahsedilir. Hastalık; yoksulluk ya da kötü yaşam koşullarının doğal sonucu değil, çözülmesi gereken bir sorundur: “Sağlık bir haktı, hastalıklısa derhal giderilmesi gereken bir haksızlık. Çocukların karnında artık kurt yoktu ve eskisi gibi ölmüyorlardı. Günden güne daha çok tüp bebek doğuyordu, yıpranan kalpler ve böbrekler ölenlerinkiyle değiştiriliyordu” (Ernaux, 2008, s. 143). Böylelikle Ernaux, organ nakli ve tüp bebek gibi sağlık sektöründeki teknolojik ilerlemeleri belirterek insan bedeninin artık bilim tarafından yönetilebilir olduğuna dikkat çeker.

Dahası, Ernaux 20. yüzyılın sonundan itibaren toplumda kadınlara yönelik bakışın nasıl değiştiğini fakat aynı zamanda bu değişimin nasıl çelişkiler içerdiğini anlatır: “Gözler hiçbir zaman olmadığı kadar kadınların üzerindeydi, halleri tavırları, zevkleri, arzuları endişeli ve muzaffer bir ilgiye, sıkı tartışmalara konu oluyordu. ‘Her şeyi elde ettiler’, ‘her yerdeler’ ve ‘okulda erkeklerden daha başarılılar’ deniyordu” (Ernaux, 2008, s. 160-161). Ancak Ernaux’ya göre, kadınların görünürlüğü her ne kadar artsa da onların tamamen bağımsız oldukları anlamına gelmez. Kadınlar artık çalışma hayatında, eğitimde, kamusal alanda çok daha fazla yer alır bu nedenle de toplumun odağı hâline gelirler. Ancak bu ilgi kadınları tamamen özgür kılmaz. Bourdieu (1988) bu durumu toplumsal cinsiyet ilişkilerinin sembolik iktidar mekanizmaları aracılığıyla doğal ve değişmezmiş gibi inşa edildiği şeklinde açıklar. Bu nedenle kadınların kamusal alandaki görünürliğünün artması, mevcut hiyerarşik yapıların kendiliğinden ortadan kalkmasını sağlamaz. Görünürlük, bir yandan tanınma ve kabul imkânı yaratırken, diğer yandan bedeninin, başarımın ve davranışların sürekli olarak değerlendirildiği ve denetlendiği bir sembolik baskı alanı üretir.

Kadınların nasıl davrandığı, ne giydiği, nasıl konuştuğu ve neyi arzuladığı sürekli tartışılır. Yani kadın bedeni ve yaşamı tıpkı tarihte olduğu gibi, kamusal yorum ve yargının nesnesi (Butler, 1990) olmaya devam eder: “Her zaman olduğu gibi, özgürleşmelerinin belirtileri bedenlerinde, cinsellik ve giyim kuşamdaki cüretkârlıklarında aranıyordu [...] Resmi olarak yeniden canlandırılmayan tek hafızanın, kadın mücadelesinin üzerine, unutuşun toprağı serpiliyordu” (Ernaux, 2008, s. 160-161). Kadınların güçlenmesi, erkeklerin statü kaybetmesi şeklinde yorumlanabilir. Bu söylemler, erkek egemen düzenin kırılmasını, kadınların ilerleyişinin yarattığı tepkiyi, toplumsal cinsiyet rollerinin hâlâ ne kadar dirençli olduğunu açığa çıkarır.

Romanda teknolojinin ve sanayinin bedeni, doğayı ve gündelik yaşamı nasıl sürekli olarak metalaştırdığı da anlatılır. Beslenme, uyku, terleme, horlama gibi doğal ve sıradan işlevler bile artık bir ihtiyaç olarak görülür. Bu ihtiyaçlara yönelik de yeni ürünler, takviyeler ve çözümler üretilir. Bu bağlamda Ernaux, en basit ihtiyaçların bile ticari bir fırsata dönüştürüldüğünü eleştirir. Bu sınırsız ürün bolluğu, sonucunda sürekli bir tüketim döngüsü yaratır:

İnsan bedeninin hiçbir uzvu ve işlevi, endüstrinin öngörüsünden kaçmıyordu. Gıdalar ya “hafifletilmiş” ya da görünmeyen maddelerle “takviyeli”ydi, vitaminler, omega3’ler, lifler. Var olan her şey, hava, sıcak ve soğuk, otlar ve karıncalar, terleme ve horlama, her şey, bunların bakımına ya da giderilmesine yönelik sonsuz sayıda mal ve ürünün yaratılması için bir sebepti, bu amaçla gerçeklik sürekli birimlere bölünüyor ve nesnelere geometrik dizi şeklinde katlanarak çoğalıyordu. (Ernaux, 2008, s. 202)

Yapıtta, üretim teknolojilerinin toplumun her kesimi için farklı ürünler ortaya çıkarttığına dair ifadeler yer alır. Bu çerçevede yazar, insanların en temel ihtiyaçlarından olan yeme ve içmede bile fırsat eşitliğinden yararlanamadıklarını belirtir: “Büyük mağaza zincirlerinin gönül okşama merakı öyle bir raddeye varmıştı ki hipermarketlerde yoksullar için reyonlar oluşturulmuştu, sepetlere yığılı hâlde, markasız, düşük kalite konserve etler ve ciğer ezmeleri, hâli vakti yerinde olanlara eski Doğu Bloku ülkelerindeki yokluğu ve tasarrufu hatırlatıyordu” (Ernaux, 2008, s. 202). Bu durumu Bourdieu’nün “beğeni” perspektifi net bir şekilde açıklar. Üst sınıflar “özgür tercih”e dayalı beğeni kalıplarından söz edilebilirken aynı şey alt sınıftan insanlar için olanaklı değildir. Dolayısıyla alt sınıflar için mümkün olan şey ancak “zorunluluğun seçimi” olmaktadır. Bu bağlamda metinde, üst tabakadan insanların kaliteli besinleri tüketirken, alt tabakada olanların kalitesiz ve sağlıksız ürünler tüketmek zorunda kaldıkları eleştirel bir dille aktarılır.

Romanın sonunda ise Ernaux, benimsediği özgün anlatı tekniğine gönderme yapar. Yazar, geçmiş günleri anlatırken sıradan bir otobiyografi biçimini, yani bireysel bir “ben” anlatısını tercih etmez. Bunun yerine, kendi yaşam öyküsünü hem kişisel hem de kolektif tarihin kesişim noktasında konumlandırır. Yazar, daha geniş bir kuşağın kültürel, tarihsel ve toplumsal deneyimini yansıtan belirsiz bir özne aracılığıyla dile getirir: “Geçmiş günleri anlatma sırası şimdi ona gelmiş de anlatıyor gibi, bir tür gayrişahsi otobiyografi olarak gördüğü bu anlatıda, tek bir birinci tekil şahıs, “ben” olmayacak, sadece belirsiz özne ve “biz” (Ernaux, 2008, s. 222) olarak karşımıza çıkar. Böylece bireysel yaşam, toplumsal bellekle iç içe geçer ve kişisel hatıralar bir kuşağın ortak deneyimi hâline getirilir.

4. Sonuç

Sosyolojik otobiyografi, yazarın kendi yaşamını varoluşsal ve toplumsal koşulları içinde inceleyerek yeniden kurduğu bir anlatım türüdür. Okuyucu da yazarın sunduğu deneyimleri, sosyolojik açıdan yorumlanabilir bakış açıları olarak görür. Bu çerçevede Bourdieu’nün de ifade ettiği gibi edebiyat, yalnızca metinlerden oluşan bir bütün olmadığı için kendi kuralları, mücadeleleri, hiyerarşileri ve iktidar ilişkileriyle işleyen toplumsal bir alandır. Edebiyat sosyolojisi de eseri değersizleştirmez; aksine onun nasıl üretildiğini ve nasıl yorumlandığını görünür kılar. Bu nedenle bir eseri anlamak, aynı zamanda onun ortaya çıktığı alanı anlamayı da gerektirir.

Toplumsal olana odaklanan ve sosyoloji ile edebiyatı birleştiren postmodern bir yaklaşım sergileyen *Seneler*, Annie Ernaux’nun kişisel anılarını savaş sonrası dönemden 2000’lere kadar Fransa’nın toplumsal tarihiyle birleştiren kolektif bir otobiyografi niteliğindedir. Yazar, bireysel bir “ben” anlatısından uzaklaşarak yaşamını çoğu zaman “biz” perspektifiyle kurar ve böylece kendi deneyimini bir kuşağın toplumsal yolculuğuyla ilişkilendirir. Bu nedenle Ernaux, bugünkü kimliğini kurarken çocukluğunun sosyo-kültürel, sosyo-ekonomik ve sosyo-politik koşullarını sürekli hatırlayarak yeniden anlamlandırır. Bu doğrultuda, *Seneler* üzerine Bourdieu’nün alan, habitus ve sermaye kavramları temelinde yapılan bu çalışmada, metindeki güç ilişkileri ve

sembolik tahakküm mekanizmaları incelenmiştir. Çalışmada bireysel hafızanın toplumsal bellekle ilişkisi, sınıfsal konumlanmalar ile kültürel ve kamusal dönüşümlerin habitus üzerindeki etkileri ele alınmış; bir kuşağın kültürel sermaye, toplumsal değişim ve sembolik pratikler aracılığıyla nasıl biçimlendiği açıklanmaya çalışılmıştır.

Bourdieu'ye göre sosyoloji, toplumsal gerçeklikteki gizli güç ilişkilerini görünür kılmayı amaçlar ve bu nedenle alan, habitus, sembolik şiddet ve düşünümsellik kavramları etrafında şekillenir. Bu çerçevede alan, farklı konumların ilişkisel bir yapı içinde örgütlendiği bir düzeni ifade ederken, habitus bireylerin geçmiş deneyimlerinden beslenen ve pratiklerini yönlendiren kalıcı eğilimler bütünüdür. Toplumsal eşitsizlikler ise yalnızca ekonomik değil, kültürel pratikler ve beğeni yargıları aracılığıyla yeniden üretilir; beğeni bu nedenle sınıfsal ayrımların görünür olduğu bir alan hâline gelir. Egemenlik ise çoğu zaman açık baskı yerine sembolik şiddet yoluyla, yani doğal ve meşru kabul edilen normlar üzerinden işler ve böylece iktidar ilişkilerini görünmez kılar. Bu durum özellikle toplumsal cinsiyet ilişkilerinde eril tahakküm biçiminde ortaya çıkar ve mevcut eşitsizliklerin yeniden üretilmesine katkı sağlar. *Seneler* yapıtında habitus, toplumsal yeniden üretim, sınıfsal ayrışma, toplumsal bilinçdışı, değerler ve belirlenimcilik gibi temalar belirgindir. Ernaux'nun anlatıcısı, özellikle kadınların kolektif tarihine dahil olarak bireyselliğini geri plana iterken aynı zamanda otodiegetik bir konumda kendi yaşamını merkezde tutar. Yazarın amacı, bireysel hafızanın içindeki toplumsal izleri açığa çıkararak kolektif hafızayı yeniden kurmaktır.

Öte yandan cinsiyet farkı, doğal bir olgu gibi görünse de Bourdieu'ye göre androcentrik bir dünya görüşü tarafından üretilen bir "doğallık etkisi" taşır. Ernaux'da da bu durum, sembolik şiddet yoluyla bireylerin toplumsal olarak üretilmiş anlamları içselleştirip sorgulamadan kabul etmeleriyle açıklanır. Bourdieu'nün ekseninde zor koşullar altında çalışmak, bir tercih olmaktan çıkarak yaşamı sürdürübilmenin tek olanağına dönüşür. Ernaux da eserinde güvencesiz çalışanlar gurubunun deneyimini hem maddi zorunluluğun hem de simgesel görünmezliğin eşzamanlı olarak işlediğini ortaya koyar. Dahası Bourdieu'nün; kadınların kamusal alandaki görünürlüğünün artması, mevcut hiyerarşik yapıların kendiliğinden ortadan kalkmasını sağlamadığı görüşü ekseninde Ernaux da kadın bedeninin, başarısının ve davranışlarının sürekli olarak değerlendirildiği ve denetlendiği bir sembolik baskı alanı ürettiğini belirtir. Dahası, üst sınıflar özgür tercih temelli beğeni kalıplarına sahipken, alt sınıflar için bu seçim alanı oldukça sınırlıdır. Bu nedenle alt sınıfların deneyimi Bourdieu bağlamında, çoğu zaman zorunluluğun seçimi ile açıklanabilir.

Sonuç olarak *Seneler* yapıtı, yalnızca kurmaca bir hikâye anlatmaz; aynı zamanda belirli bir dönemin gündelik yaşamını, toplumsal dönüşümlerini, değerlerini ve zihniyetini kayıt altına alır. Bu yönüyle, bir roman olmasına rağmen âdeta bir toplumsal tanıklık sunar.

Beyanlar

Telif Hakkı Beyanı: CC BY-NC 4.0 lisansı altında yayımlanmaktadır.

Destekleyen Kuruluşlar: Çalışmada destekleyen kuruluşlar bulunmamaktadır.

Etik Onay ve Katılımcı Onayı: Çalışma etik onay ve katılımcı onayı gerektirmemektedir.

İntihal Beyanı: Bu makale intihal programıyla taranmıştır. İntihal tespit edilmemiştir.

YZ Araçlarının Kullanımı: Yazar, bu makalenin oluşturulmasında Yapay Zekâ (YZ) araçlarını kullanmadığını beyan etmektedir.

Kaynaklar

- Barthes, R. (1970). *S/Z*. Éditions du Seuil.
- Bourdieu, P. (1972). *Esquisse d'une théorie de la pratique. Précédé de Trois études d'ethnologie kabyle*. Librairie Droz.
- Bourdieu, P. (1977). *Outline of a theory of practice*. (Çev. Richard Nice). Cambridge University.
- Bourdieu, P. (1979). *La distinction : A social critique of the judgement of taste*. Les Éditions de Minuit.
- Bourdieu, P. (1984). *Questions de sociologie*. Les Éditions de Minuit.
- Bourdieu, P. (1986). The forms of capital. J. G. Richardson (Ed.), *Handbook of theory and research for the sociology of education* (pp. 241-258). Greenwood.
- Bourdieu, P. (1990). *The logic of practice*. (Çev. Richard Nice). Stanford University.
- Bourdieu, P. (1991). *Language and symbolic power*. (Çev. Gino Raymond ve Matthew Adamson). Polity.
- Bourdieu, P. (1992a). *Les règles de l'art: Genèse et structure du champ littéraire*. Éditions du Seuil.
- Bourdieu, P. (1993a). *The field of cultural production: Essay son art and literature*. (Çev. Randal Johnson). Columbia University.
- Bourdieu, P. (1993b). *The weight of the world: Social suffering in contemporary society*. (Çev. Priscilla Parkhurst Ferguson, Susan Emanuel, Joe Johnson ve Shoggy T. Waryn). Stanford University.
- Bourdieu, P. (1994). *Raisons pratiques: Sur la théorie de l'action*. Éditions du Seuil.
- Bourdieu, P. (2001). *Masculine domination*. (Çev. Richard Nice). Stanford University.
- Bourdieu, P. (2004). *Esquisse pour une auto-analyse*. Raisons d'agir.
- Bourdieu, P. ve Passeron, J. C. (1970). *La reproduction éléments pour une théorie du système d'enseignement*. Les Éditions de Minuit.
- Bourdieu, P. ve Wacquant, L. J. D. (1992b). *Réponses pour une anthropologie réflexive*. Éditions du Seuil.
- Butler, J. (1990). *Gender trouble, feminism and the subversion of identity*. Routledge.

- Charpentier, I. (2005). La littérature est une arme de combat. - Entretien avec Annie Ernaux, écrivaine, par Isabelle Charpentier, sociologue. M. Gérard (Ed.), *Rencontres avec Pierre Bourdieu* (pp. 159-175). Éditions du Croquant.
- Charpentier, I. (2011). Les ‘ethnotextes’ d’Annie Ernaux ou les ambivalences de la réflexivité littéraire. *Klincksieck, 10*, 77-101. <https://u-picardie.hal.science/hal-03688930v1>
- Charpentier, I. (2014). Modalités et enjeux de l’inscription du rapport au temps dans *Les Années* (2008) d’Annie Ernaux. *Cahier de langue & De littérature, 7*, 44-52. <https://asjp.cerist.dz/en/article/66851>
- Crom, N. (2008a). *Rencontre avec Annie Ernaux, écrivain de la mémoire offerte*. (Erişim tarihi: 25.11.2025). https://www.telerama.fr/livre/25442rencontre_avec_annie_ernaux_ecrivain_de_la_memoire_offerte.php
- Ernaux, A. (1997). *La honte*. Éditions de Gallimard.
- Ernaux, A. (2003). *L’écriture comme un couteau. Entretien avec Frédéric-Yves Jeannet*. Stock.
- Ernaux, A. (2008). *Seneler*. (Çev. Siren İdemen). Can.
- Ernaux, A. (2019). *Vers un ‘je’ transpersonnel*. (Erişim tarihi: 25.11.2025). <https://www.annie-ernaux.org/fr/textes/vers-un-je-transpersonnel>
- Falardeau, J.-C. (1974). *Imaginaire social et littérature*. Hurtubise.
- Ferniot, C. ve Delaroche, P. (2008). *Entretien avec Annie Ernaux*. (Erişim tarihi: 10.10.2025). https://www.lexpress.fr/culture/livre/annie-ernaux_813603.html?cmp_redirect=true
- Lahire, B. (2023). Annie Ernaux et la sociologie. *Écrire l’histoire, 23*, 233-238. <https://doi.org/10.4000/elh.3674>
- Litvinašienė, I. (2007). Les aspects sociologiques dans l’œuvre d’Annie Ernaux. *Literatūra, 49*(5), 164-171. <https://www.journals.vu.lt/literatura/en>
- Mura-Brunel, A. (2005). *Les ruses de l’intime*. (Erişim tarihi: 12.12.2025). <http://pierre.campion2.free.fr/mura2.htm>
- Palabıyık, A. (2011). Pierre Bourdieu sosyolojisinde “habitus”, “sermaye” ve “alan” üzerine. *Liberal Düşünce, 62*, 121-141. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/liberal/article/609540>
- Rezvantab, Z. ve Mohammadi, M. (2024). Study of the illustration of the sociological concepts of Pierre Bourdieu in two novels by Annie Ernaux. *Plume, Revue semestrielle de l’Association Iranienne de Langue et Littérature Françaises, 20*(39), 165-199. <https://doi.org/10.22129/plume.2024.473642.1302>
- Tondeur, C. L. (1996). *Annie Ernaux ou l’exil intérieur*. Rodopi.

Extended Abstract

Literature, by establishing a link between personal experience and social reality, does more than merely reveal the spirit of an era; it also offers the reader a broader perspective on aspects of society that often go unnoticed. Sociological autobiography, in turn, can be understood as an analysis of the author's life that consists in reconfiguring the conditions of existence and socialization in order to illuminate the nature of the plots developed in individual works. The French sociologist Pierre Bourdieu argues that social hierarchies are maintained not only through the economy, but also through culture, education, taste, language, and everyday practices. To explain the role of social perceptions in individuals' lives and the ways in which these perceptions shape and define them, Bourdieu develops the concept of habitus.

Habitus is a system of durable and transposable dispositions that integrates the totality of past experiences, functions as a matrix of perceptions, appreciations, and actions, and makes the accomplishment of diverse tasks possible. According to him, domination can be observed in all spheres of life, from the most ordinary and seemingly insignificant domains to the strategies deployed by social actors in various fields in which they occupy unequal positions. The task of sociologists, then, is to objectify these relations of domination and to reveal their mechanisms.

This is precisely what Annie Ernaux does when she analyzes her own life by becoming aware of the direct link between her identity and social structures. Mobility between social classes constitutes one of the central themes of her work. Like Bourdieu, she mobilizes categories such as capital, education, and the relations between the dominant and the dominated. In order to define herself in the present, Ernaux returns to the sociocultural, socioeconomic, and sociopolitical conditions of her childhood. The aim of this article is to analyze the sociological phenomena at work in *The Years* (Les Années) by Ernaux in the light of Pierre Bourdieu's reflections on literature and sociology.

In Ernaux's works, themes such as habitus, social genetics, class reproduction, the social unconscious, class values, social distinction, learning and its role in the individual's life, as well as social determinism, occupy a central place. In her texts, the autobiographical and the social mutually nourish one another, producing a singular perception of reality. *The Years* constitutes both the starting point of the writing approach that Ernaux continues to pursue today and a joint exploration of the intimate and the collective. *The Years* thus appears as the most concrete example of the complementary and reciprocal relationship between sociology and literature in Ernaux's work. From the very first memory, the author evokes education, the stories passed down by parents, and a working-class past of peasant origin. More importantly, according to the writer, it is precisely these stories that constitute the common bond uniting generations.

Ernaux's work offers an uncommon synthesis of modernity and tradition. The content of her writing is shaped by the social condition of contemporary French society as well as by the roles assigned to women and men. For Ernaux, a writer attentive to the relationship between the "I" and the surrounding world, nothing is more essential than the pursuit of reality. What becomes apparent in the behavior of her characters is their confinement within a moral framework grounded in the fear of social decline and poverty.

In the novel, Ernaux emphasizes that religion functions both as a structure regulating habitus and as an organizing principle of social practices. Religion appears not merely as a system of belief, but as a mechanism that structures time, bodily appearance, and social positions. The issue of education likewise occupies a central place in Ernaux's work, insofar as the quality of human existence largely depends on it. Individuals deprived of education carry throughout their lives the mark of illiteracy. Finally, through a childhood and adolescent perspective, Ernaux reveals the joint functioning of individual memory and the gender regime. She thus demonstrates that masculinity is not a natural given, but a construction produced through institutional and cultural processes.

On the other hand, Ernaux regards writing as a political act in the broadest sense and, through her narratives, highlights social and cultural issues. Regardless of their origin or position, anyone who speaks out against an injustice has, in her view, the right to be heard. Coming from a working-class background, Ernaux breaks away from her social origins in order to enter a new cultural space; however, she can no longer fully recognize herself in the world of her childhood, nor can she entirely appropriate the norms of the milieu she joins. For this reason, she locates her sense of belonging not in a place, but in knowledge and in writing. Also, Ernaux draws attention to the difficult living conditions of migrants who travel to Europe in the hope of a better life. Rendered invisible within society, these disadvantaged groups are excluded from a happy and comfortable existence, as the social and economic conditions in which they live do not allow it.

The novel also shows how technology and industrialization continually transform the body, nature, and everyday life into commodities. In *The Years*, Ernaux adopts a critical tone to denounce the way in which consumer culture, particularly at the end of the year, becomes an obligation, a form of constraint, and almost a ritual.

At the conclusion of the novel, the author abandons the classical form of autobiography based on the narrative of a strictly individual "I." Instead, she chooses to position her personal story at the intersection of an intimate trajectory and a collective history. Individual life thus becomes intertwined with social memory, and personal recollections are transformed into an experience shared by an entire generation.